

Andrzej Goebel

1907-1969

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1928 r., kapitan żegluga wielkiej, obrońca Gdyni, kapitan portu w Gdyni i pierwszy kapitan portu w Szczecinie.

Urodził się 26 września 1907 r. we wsi Konstantynów koło Sosnowca. W 1928 r. ukończył Wydział Nawigacyjny Szkoły Morskiej w Tczewie (świadectwo z czerwca 1929 r.), a od listopada 1929 r. do końca stycznia 1931 r. służył w Marynarce Wojennej.

Pracował przede wszystkim w przedsiębiorstwie armatorskim Żegluga Polska, sporadycznie w GAL-u i Polbrycie jako IV, III, II i I oficer (pływał zwłaszcza na s/s „Kraków”¹). W 1933 r. otrzymał dyplom porucznika żegluga wielkiej², na początku 1935 r. – kapitana żegluga małej³, a w lutym 1937 r. – kapitana żegluga wielkiej⁴. W grudniu 1936 r. został po raz pierwszy zamustrowany jako kapitan na statek s/s „Kraków”. W maju 1937 r. przeszedł do pilotażu – został pilotem portu gdyńskiego.

W ostatniej dekadzie sierpnia 1939 r. zmobilizowany w stopniu podporucznika rezerwy MW, trafił do Grupy Kutrów, gdzie był dowódcą kutra „KT-1”.

„Nasz dowódca ppor. Goebel zdążył tylko załatwić wszystkie sprawy na «Gdyni» i wrócić na kuter, gdy nadleciały samoloty, zrzucając masę bomb. Trafiony statek zaczął tonąć” – początek nalotu opisywał Bolesław Nowakowski z „KT-1”. „Pierwsza bomba upadła przed dziobem statku. Druga trafiła w sam dziób, trzecia – w mostek i kocioł. Kapitan Kosko, kapitan Jankiewicz i I oficer Jerzy Podwysocki rzucali w międzyczasie pasy ratunkowe za burtę ludziom pływającym już w wodzie. [...] Strzelano jeszcze do nas z broni pokładowej. Wreszcie samoloty odleciały. Na wodzie pływały tylko strzepy drewna, pasów i ludzi⁵ – relacjonował marynarz Bogdan Wilhelm. „TK-1” wyratował 12 rannych rozbitków. „Uratowany

przez załogę «KT-1» dowódca «Gdyni» Stanisław Kosko zmarł kilka dni później w szpitalu w Gdyni, na skutek obrażeń wewnętrznych, spowodowanych wybuchem bomby, która rozerwała się w wodzie⁶.

Po rozwiązaniu grupy kutrów Andrzej Goebel został skierowany do obrony półwyspu helskiego na odcinku przeciwdesantowym w rejonie Jastarni. Od 2 października 1939 r. do 30 stycznia 1945 r. był w niewoli niemieckiej w oflagach: X B Nienburg, XVIII C Spittal i II C Woldenberg.

Po wojnie wysłany z grupą operacyjną do organizowania kapitanatu portu w Gdyni, został najpierw starszym oficerem portu, a następnie starszym pilotem. W następnym roku, pismem nominacyjnym obowiązującym od 6 września 1946 r. został przez resort morski wyznaczony na pierwszego kapitana portu w Szczecinie⁷, skąd w październiku 1947 r. odszedł na własną prośbę do kadr pływających Polskiej Marynarki Handlowej.

Pierwszym statkiem w okresie ćwierćwiecza jego pływania po wojnie był s/s „Katowice”, ostatnim m/s „Władysław Broniewski”. Został m.in. kapitanem s/s „Białystok”, któremu przypadła w 1949 r. niewdzięczna rola nielegalnego przewożenia do Grecji broni, a do Polski komunistów greckich. „Inicjatywa wykorzystania polskiej floty do przewozu broni dla greckich partyzantów wyszła od Bolesława Bieruta, podczas tajnego spotkania z Johanidesem, wicepremierem Tymczasowego Rządu Wolnej Grecji, wczesną wiosną 1948 r.”⁸

Kpt. Andrzej Goebel zmarł 16 listopada 1969 r., spoczywa na Cmentarzu Witomińskim w Gdyni.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom II, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, Gdynia 1996; *Encyklopedia Szczecina*, suplement, tom 1, Szczecin 2003; Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996; „Dziennik Bydgoski” 23.04.1933; „Dziennik Bydgoski” 12.03.1935; „Nautologia” 1988, nr 3-4; „Nasze Morze” 2009, nr 8.

1 Hasło *Andrzej Goebel*, oprac. Ryszard Techman, [w:] *Encyklopedia Szczecina*, suplement, tom 1, Szczecin 2003.

2 *Awanse w Polskiej Marynarce Handlowej*, „Dziennik Bydgoski” 23.04.1933, nr 94, s. 4.

3 *Awanse w Polskiej Marynarce Handlowej*, „Dziennik Bydgoski” 12.03.1935, nr 59.

4 „Wiadomości Portu Gdyńskiego” 1937, nr 2, s. 12.

5 Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996, s. 246-247.

6 *Ibidem*, s. 247.

7 Ryszard Techman, *Kadra kierownicza Szczecińskiego Urzędu Morskiego w latach 1945-1950*, „Nautologia” 1988, nr 3-4, s. 24.

8 Jerzy Drzemczewski, *Statki PMH w tajnej akcji wywiadu PRL*, „Nasze Morze” 2009, nr 8.